

Nr 92.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1929 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ytterligare åtgärder för underlättande av rekryteringen av officers- och underofficerskårerna i Boden.

(1:a avd.)

Uti två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herrar *D. Hansén* och *O. Bergqvist*, nr 124, samt den andra inom andra kammaren av herr *E. A. Hage* m. fl., nr 312, har hemställts, att riksdagen måtte besluta,

a) att den jämlikt kungl. brevet den 15 november 1928 medgivna rätten för personal å aktiv stat (jämte familjemedlemmar) vid vissa i Boden förlagda truppförband att mot nedsättning i eljest utgående biljettpris för resa å statens järnvägar i rekreationssyfte företaga en resa årligen till Bollnäs eller söder därom belägen station måtte utsträckas att omfatta jämväl motsvarande personal vid *samtliga* staber, truppförband och anstalter i Boden å aktiv stat, eller på förordnande, eller i arvodesbefattning, ävensom personal på övergångsstat, vilken tages i anspråk för ständigt tjänstgöring;

b) att vid sådan rekreativresa vederbörande skall äga rätt att efter eget val färdas i 2 eller 3 klass å järnväg samt därvid inom respektive vagnklass åtnjuta nedsättning i eljest utgående ordinarie biljettpris med 50 procent för person, som fyllt 12 år, samt hälften av den sålunda reducerade avgiften för barn, som fyllt 3 men icke 12 år, ävensom för barn, som icke fyllt 3 år men för vilket särskild plats begäres, samt att under resor av angivet slag ifrågasvarande personal må äga rätt att utan särskilt medgivande färdas å snälltåg.

Motionärerna hava till stöd för sin framställning anfört följande.

»För underlättande av rekryteringen av officers- och underofficerskårerna vid i övre Norrland och särskilt i Boden förlagda truppförband anförde försvarsrevisionen i sitt den 15 mars 1923 avgivna betänkande (del I, sid. 594) i samband med frågan om ordnandet av passagesystem för vissa i Boden förlagda truppförband att det borde tagas under omprövning lämpligheten av att bereda officerare och underofficerare vid de i övre Norrland förlagda truppförbanden förmånen av att jämte sina familjer en gång om året på statens bekostnad företaga resa till landets sydligare delar.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 20 till 1924 års riksdag angående försvarsväsendets ordnande framhölls, att kostnaderna för av försvarsrevisionen en-

ligt ovan förordade fria resor skulle bliva allt för betungande för fjärde huvudtiteln, varför i stället fribiljetter i viss utsträckning borde tilldelas ifrågavarande personal. 'Åtminstone borde officerare och underofficerare med vederlikar jämte samtliga familjemedlemmar tillerkännas rätt att vid en tjänstledighetsresa fram och åter per år få begagna truppbiljett. Förmåner av detta slag borde dock gälla icke endast till Boden förlagda truppförband utan samtliga truppförband i övre Norrland'.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 50 till 1925 års riksdag angående försvarsväsendets ordnande anfördes under hänvisning till föregående års proposition i denna fråga, att det borde tagas under övervägande, 'huruvida icke här nämnd personal jämte familjemedlemmar kunde beredas rätt att mot vanlig avgift för militärbiljett företaga en resa årligen till sydligare delar av landet'.

Efter av järnvägsstyrelsen infordrat förslag till erforderliga föreskrifter i berörda hänseende och sedan chefen för generalstaben och arméförvaltningens civila departement avgivit yttrande över nämnda förslag hava genom kungl. brev den 15 november 1928 följande bestämmelser att i detta avseende tillsvidare lända till efterrättelse utfärdats:

'Officerare och underofficerare jämte vederlikar med beställning på aktiv stat vid Norrbottens regemente, Bodens artilleriregemente och Norrbottens artillerikår jämte hustrur och sådana hemmavarande barn, som icke fyllt 18 år, äga att under iakttagande av de kontrollföreskrifter, järnvägsstyrelsen efter samråd med chefen för generalstaben kan finna skäl utfärda, vid en resa årligen i rekreationssyfte, när resan å statens järnvägar sker till Bollnäs eller söder därom belägen station, färdas å nämnda järnvägar mot avgift för person och tariffzon av 37.5 öre för person, som fyllt 12 år, samt hälften av nämnda avgift för barn, som fyllt 3 men icke 12 år, ävensom för barn, som icke fyllt 3 år men för vilket särskild plats begäres.

Under resor av angivet slag skall ifrågavarande personal äga rätt att utan särskilt medgivande färdas å snälltåg; skolande beträffande sagda resor i tillämpliga delar gälla de bestämmelser, vilka innehållas i § 5 mom. 5—7 och § 6 i militärtaxan, med iakttagande av att officerare med vederlikar skola om utrymmet så medgiver, äga färdas i andra och underofficerare med vederlikar i tredje klassens vagn, samt att vederbörande familjemedlemmar skola äga färdas i samma vagnklass som familjefadern'.

Enligt de sålunda utfärdade bestämmelserna har ifrågavarande förmån begränsats till att omfatta endast officerare och underofficerare med vederlikar på aktiv stat vid Norrbottens regemente, Bodens artilleriregemente och Norrbottens artillerikår jämte dessas familjemedlemmar. Övrig i Boden förlagd motsvarande personal tillhörande: Militärbefälhavarens för Övre Norrland och kommandantens i Boden staber, Norrlands dragonregementes detachement, Bodens ingenjörkår, Tredje intendenturkompaniet jämte personal på övergångsstat, placerad i arvodesbefattning eller som i övrigt tagas i anspråk för ständigt tjänstgöring, kommer däremot icke att bliva delaktig av nämnda förmån.

Ehuru förefallande naturligt och givet synes dock vid en bokstavlig tolkning av bestämmelserna i ovanberörda kungl. brev den 15 november 1928 även personal, som enligt bestämmelserna rörande passagesystemets ordnande vid de tre förstnämnda truppförbanden — Norrbottens regemente, Bodens artilleriregemente och Norrbottens artillerikår — endast innehar förordnande, och alltså icke beställning på aktiv stat vid dessa, vara uteslutna från delaktighet i förmånen av på angivet sätt medgivna resor i rekreationssyfte. I mom. 2 av kungl. brevet den 13 januari 1928 angående passagesystem för vissa i Boden förlagda truppförband m. m. angivas nämligen sagda personals anställningsförhållanden på följande sätt:

'Subalternofficer eller sergeant med beställning vid utom Boden förlagt infanteri- eller artilleritruppförband är skyldig att enligt av Kungl. Maj:t meddelat förordnande bestrida beställning av motsvarande eller högre grad vid Norrbottens regemente, Bodens artilleriregemente eller Norrbottens artillerikår; viljande Kungl. Maj:t emellertid i varje särskilt fall, då fråga uppkommer om meddelande av dylikt förordnande för beställningshavare vid truppförband med förläggning i Umeå, Östersund eller Sollefteå, taga under omprövning, huruvida vederbörande må kunna medgivas befrielse från berörda skyldighet.

Sålunda förordnad beställningshavare må, efter det han fullgjort 3 års tjänst i Boden, på därom gjord ansökning vinna återtransport till sin på stat innehavande beställning.

Vad nyss stadgats rörande återtransport skall äga tillämpning jämväl för det fall, att kapten eller fanjunkare (styckjunkare) på egen ansökning erhåller förordnande att uppehålla beställning vid omförmälda i Boden förlagda truppförband.'

Härav synes alltså framgå, att på förordnande tillsatt personal vid truppförband i Boden, underkastad bestämmelserna för passagesystemet, under den tid sagda förordnande varar bibehåller sin anställning på aktiv stat vid sitt förutvarande truppförband, dit jämväl återtransport efter 3 år också avses komma att äga rum.

Av statsmakterna vidtagna åtgärder för säkerställande av personalbehovet i Boden hava framtvingsats av de svåra tjänstgörings- och klimatiska förhållanden, under vilka personalen har att utföra sin tjänst. Då förslaget om *fria resor* för all här ifrågavarande personal tidigare ansågs fullt berättigad, synes den ringa förmån, som nu tillerkänts vissa beställningshavare, icke bort begränsas till endast ett fåtal av dem, som enligt tidigare av statsmakterna gjorda uttalanden ansetts böra komma i åtnjutande härav, utan omfatta samtlig från början för dylika medgivna resor avsedd personal.

Vad beträffar personal, placerad i arvodesbefattning, eller personal på övergångsstat, som tages i anspråk för ständigt tjänstgöring, är denna i såväl tjänstgörings-, avlönings- som befordringshänseende likställd med personal på aktiv stat, vadan det med hänsyn till framtida rekryteringsmöjligheter av arvodespersonalen i Boden som ock med hänsyn till rättvisa och billighet i övrigt synes ändamålsenligt, att sagda personal beträffande förmånen

av ifrågavarande rekreationsresor bör vara fullt jämställd med den aktiva personalen.

Det sätt, på vilket avgiften för biljettkostnaden för rekreationsresor enligt meromnämnda kungl. brevet av den 15 november 1928 skall beräknas, innebär icke heller full rättvisa åt alla, alldenstund viss personal äger att färdas i 2 klass å järnväg för samma avgift som av övrig personal erlägges för rätten att få färdas i 3 klass. Vid bestämmandet av reseklass för olika personalkategorier synes under alla omständigheter indelningen i dylik reseklass bort fastställas enligt gällande resereglemente för resa i tjänsten.

Ett rättvisare system för åtnjutande av skälig nedsättning i eljest utgående biljettpris under ifrågavarande resor synes kunna vinnas genom stadgandet om en procentuellt lika nedsättning inom respektive reseklass av utgående biljettpris. Dylik nedsättning, som bör omfatta endast 2 och 3 klassen å järnväg, synes lämpligen böra bestämmas till 50 procent av ordinarie biljettpriset med rätt att utan särskilt medgivande färdas å snälltåg. För barn som fyllt 3 men ej 12 år bör utgå hälften av sålunda föreskriven nedsatt avgift i biljettpriset ävensom för barn som ej fyllt 3 år men för vilket särskild plats begäres.

Med tillämpning av en dylik föreskrift för nedsättning i biljettpriset vid rekreationsresa vinnes, att personalen oavsett sin militära tjänstegrad äger obehindrad rätt att använda den vagnklass, den med hänsyn till sina ekonomiska förhållanden anser fördelaktigast.»

Över föreliggande motioner har utskottet med stöd av § 46 riksdagsordningen infordrat vid detta utlåtande såsom bilagor fogade yttranden från järnvägsstyrelsen och försvarsväsendets lönenämnd (Bil. A och B).

Vidkommande punkt a) i motionärernas hemställan har utskottet, med hänsyn till vad försvarsrevisionen i sitt i motionen omförmälda den 15 mars 1923 avgivna betänkande anfört, intet att erinra mot, att ifrågavarande resekostnadsförmån utsträcker att jämväl omfatta personal å aktiv stat eller övergångsstat vid samtliga staber, truppförband och anstalter i Boden. Däremot finner utskottet icke skäl föreligga att, på sätt i motionen föreslagits, medgiva sagda förmån åt sådan i Boden tjänstgörande personal, som icke är anställd på vare sig aktiv stat eller övergångsstat.

Vad därefter angår den under punkt b) gjorda hemställan, finner utskottet, då de nuvarande föreskrifterna angående nedsättning i biljettpriset vid ifrågavarande rekreationsresor icke synas tillfredsställande, en förändring av dessa bestämmelser i av motionärerna angiven riktning vara påkallad.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av herrar Hanséns och Bergqvists samt Hages m. fl. förevarande motioner (I: 124 och II: 312), i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande, vad i motionerna föreslagits i

*Utskottets
yttrande.*

fråga om ytterligare åtgärder för underlättande av rekryteringen av officers- och underofficerskårerna i Boden.

Stockholm den 3 maj 1929.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 89.

Bilaga A.

Till riksdagens statsutskott.

Sedan järnvägsstyrelsen erhållit Kungl. Maj:ts befallning att före den 15 denna månad avgiva och till Eder överlämna yttrande över två likalydande motioner, väckta vid innevarande års riksdag, den ena inom första kammaren (nr 124) av hrr Hansén och Bergqvist och den andra inom andra kammaren (nr 312) av hrr Hage, Selberg och Lundström, angående beredande av viss resekostnadsförmån åt i Boden förlagd militärpersonal, får styrelsen i ärendet anföra följande:

Ifrågavarande båda motioner gå ut på, att den för viss militärpersonal i Boden enligt kungl. brevet den 15 november 1928 — vars innehåll finns refererat i motionerna — medgivna befordringsförmånen måtte utsträckas till en del i nämnda brev icke angivna personalkategorier samt att bestämmelserna i brevet måtte ändras därhän, att vederbörande resande skola äga rätt att efter eget val färdas i 2:a eller 3:e klass å järnväg samt därvid inom respektive vagnklass åtnjuta nedsättning i det ordinarie biljettpriset med 50 procent för person, som fyllt 12 år, samt hälften av den sålunda reducerade avgiften för barn, som fyllt 3 men icke 12 år, ävensom för barn, som icke fyllt 3 år men för vilket särskild plats begäres.

Vad först beträffar omfattningen av den till Boden förlagda militärpersonal, som bör komma i åtnjutande av ifrågavarande biljettprisnedsättning, synes det styrelsen vara riktigast, att nedsättningen, så länge densamma tillämpas, får tillgodonjutas ej blott av officerare och underofficerare jämte vederlikar med beställning på aktiv stat vid Norrbottens regemente, Bodens artilleriregemente och Norrbottens artillerikår utan av alla till Boden förlagda officerare och underofficerare med vederlikar (jämte hustrur och vissa barn), som tagas i anspråk för ständig tjänstgöring därstädes.

Styrelsen har intet att erinra mot, att nedsättningen får en utvidgad giltighet i nu antydd riktning. Dock anser sig styrelsen härvid böra kraftigt framhålla önskvärdheten av, att statens järnvägar från tid och på sätt, Kungl. Maj:it kan finna skäl närmare bestämma, av statsmedel erhålla kompensation för den inkomstminskning, som nedsättningen i sin nuvarande respektive eventuellt utvidgade form medfört och kan komma att medföra för nämnda järnvägar, vilken kompensation av styrelsen anses böra utgå med skillnaden mellan respektive avgiften enligt allmänna taxan och respektive nedsatta avgifter. En annan ordning måste sägas stå i bestämd strid mot de strävanden, som under senare år alltmer gjort sig gällande, att söka genomföra en fullt affärsmässig avgränsning mellan å ena sidan staten såsom utövare av ekonomisk företagarverksamhet och å den andra statens allmänna förvaltning. Styrelsen vill på denna punkt erinra om de riktlinjer, som på sin tid uppdragits av den s. k.

statsbaneekonomikommisionen. I sitt den 9 maj 1921 avgivna betänkande (del I sid. 143) kräver nämnda kommission »en fullt affärsmässig avgränsning mellan å ena sidan statens järnvägars ekonomiska verksamhet och å den andra dels statens övriga verksamhetsområden, dels allmänna samhälleliga synpunkter, som icke stå i direkt samband med järnvägsdriften». Beträffande nedsättningar av befodringsavgifterna i allmänt samhälleligt syfte har kommissionen (sid. 244) gjort det uttalande, »att det för framtiden under inga omständigheter bör ifrågakomma, att den ekonomiska bördan av nedsättningar, tillkomna av skäl, som äro statens järnvägar ovidkommande, påläggas statens järnvägar».

Förestående uttalande om önskvärdheten av gottgörelse åt statens järnvägar avser icke de tjänstledighetsresor, som företagas av vederbörande underofficerare personligen i 3:e klass, så länge vederbörande nedsatta avgift hålles begränsad till 37.5 öre pr person och tariffzon; denna avgift skall nämligen enligt bestämmelse i gällande militärtaxas § 3 mom. 1, jämförd med bestämmelse i kungl. kungörelsen den 10 februari 1922 angående provisorisk förhöjning av avgifterna för militärtransporter, under alla förhållanden beräknas vid underofficerares tjänstledighetsresor.

Vad angår motionärernas hemställan om rätt för här ifrågavarande resande att till nedsatt biljettpris färdas i 2:a eller 3:e klass efter eget val, vilken hemställan motiveras med att vid den i ovannämnda kungl. brev den 15 november 1928 gjorda indelningen i reseklass denna indelning syntes böra ha skett enligt gällande resereglemente för resa i tjänsten, får styrelsen framhålla, att det här ju rör sig om tjänstledighetsresor, och att enligt gällande militärtaxas § 3 mom. 1 underofficerare vid sådana resor skola äga färdas i 3:e klassens vagn. Något undantag från denna regel anser styrelsen icke böra medgivas, så länge den nuvarande militärtaxan tillämpas.

Beträffande slutligen motionärernas hemställan, att nedsättningen måtte fastställas till 50 procent å vederbörande ordinarie biljettpris, får styrelsen framhålla, att den i nyssberörda kungl. brev fastställda reducerade avgiften 37.5 öre pr person och tariffzon innebär 50 procents nedsättning av biljettpriset i 2:a klass. Motsvarande nedsättning i 3:e klass skulle betyda en biljettavgift av allenast 25 öre pr person och tariffzon, och en så långt gående avgifts-lindring kan styrelsen icke tillstyrka.

I handläggningen av detta ärende har jämväl byråchefen Pantzerhielm deltagit.

Stockholm den 7 mars 1929.

AXEL GRANHOLM.

Gunnar V. Alving.

Bilaga B.

Till riksdagens statsutskott.

Genom beslut den 15 innevarande februari har Kungl. Maj:t anbefallt försvarsväsendets lönenämnd att före den 15 mars 1929 avgiva och till statsutskottet överlämna yttrande över två likalydande motioner, väckta vid årets riksdag, den ena inom första kammaren, nr 124, av D. Hansén och O. Bergqvist samt den andra inom andra kammaren, nr 312, av E. Hage m. fl., angående beredande av viss resekostnadsförmån åt i Boden förlagd militär personal.

Bihang till riksdagens protokoll 1929, 6 saml. 47 häft. (Nr 89—93.)

Till åtlydnad härav får lönenämnden anföra följande.

Vad först angår punkten a) i motionärernas hemställan, har lönenämnden av i försvarsdepartementet förvarade handlingar inhämtat: *att* såväl chefen för generalstaben som arméförvaltningens civila departement uti sina i motionerna omförmälda yttranden förordat, att den sedermera genom kungl. brevet den 15 november 1928 medgivna förmånen skulle tillkomma officerare och underofficerare med vederlikar vid samtliga truppförband, staber, formationer och anstalter i Boden; samt *att* civila departementet i sitt yttrande föreslagit sådan avfattning av bestämmelserna i ämnet, att därav tydligt skulle framgå, att desamma omfattade icke blott ordinarie beställningshavare på stater, som uteslutande upptoge personal i Boden, utan även *dels* vid truppförband, staber, formationer och anstalter för viss tid i Boden placerade beställningshavare, uppförda på sådana stater, vilka omfattade personal, som vore avsedd att tjänstgöra på olika orter inom landet, *dels ock* innehavare av det flertal befattningar, som enligt organisationen vore avsedda att uppehållas av pensionerade beställningshavare, men i vilka på grund av gällande bestämmelser placerades beställningshavare på övergångsstat.

Såsom av ovan omförmälda i motionen återgivna kungl. brev den 15 november 1928 framgår, följde Kungl. Maj:t icke ovanberörda förslag, utan begränsade Kungl. Maj:t rätten att åtnjuta ifrågavarande förmån till officerare och underofficerare jämte vederlikar med beställning på aktiv stat vid de tre passagestruppförbanden: Norrbottens regemente, Bodens artilleriregemente och Norrbottens artillerikår. Av de utav förenämnda myndigheter till erhållande av berörda förmån föreslagna uteslöt Kungl. Maj:t alltså *dels* personal vid utom Boden förlagt truppförband, vilken jämlikt kungl. brevet den 13 januari 1928 angående passagesystem för vissa i Boden förlagda truppförband m. m. förordnas att bestrida beställningar vid passagestruppförbanden, *dels* personal vid övriga truppförband (staber, formationer och anstalter) i Boden, *dels ock* i arvodesbefattningar placerade beställningshavare på övergångsstat.

I förevarande motioner yrkas nu, att den angivna förmånen måtte utsträckas att omfatta icke blott den av myndigheterna därtill föreslagna men i kungl. brevet den 15 november 1928 ej medtagna personalen utan jämväl sådan i arvodesbefattning i Boden tjänstgörande personal, som icke är anställd på vare sig aktiv stat eller övergångsstat.

Med anledning härav får lönenämnden framhålla, att Kungl. Maj:t vid meddelandet av bestämmelserna i nyssnämnda brev torde hava utgått från, att det i betraktande av ifrågavarande förmåns ändamål att utgöra ett led i åtgärderna att säkerställa personalbehovet i Boden icke vore påkallat att utsträcka densamma till annan personal, än den, som vore fast knuten till i Boden förlagda truppförband. Enligt lönenämndens mening torde också denna synpunkt böra tillmätas avgörande betydelse. Skulle man lämna densamma ur sikte och endast med hänsyn till de av motionärerna påpekade svåra tjänstgörings- och klimatiska förhållandena i Boden medgiva i motionerna avsedd personal rätt att komma i åtnjutande av förmånen i fråga, torde detta beträffande annan personal, såväl vid som utom försvarsväsendet, kunna medföra konsekvenser, vilka det icke läter vara möjligt att för närvarande överskåda.

På grund av vad nu anförts, anser sig lönenämnden icke böra tillstyrka motionärernas hemställan under förevarande punkt.

Vidkommande därefter punkten b) i motionärernas hemställan finner lönenämnden för sin del vad motionärerna till stöd därför anfört värt beaktande. Under förutsättning att hinder för bifall till motionärernas yrkande i denna del icke möter ur statens järnvägars synpunkt, får lönenämnden därför tillstyrka detsamma.

I handläggningen av detta ärende hava deltagit, förutom undertecknad, ordförande, ledamöterna Afzelius, Jansson, P. Nilsson, Giron, J. Nilson och Almroos.

Särskilt yttrande av ledamöterna Giron och Almroos bifogas.

Stockholm den 21 februari 1929.

KARL LEVINSON.

Georg Z. Topelius.

Särskilt yttrande.

Beträffande punkten a) i motionärernas hemställan få vi anföra följande.

Chefen för generalstaben har i sitt den 5 april 1928 avgivna yttrande i ärendet anfört bland annat, att »den ifrågasatta förmånen icke bör begränsas till officerare och underofficerare med vederlikar vid till Boden förlagda *truppförband* utan omfatta ifrågavarande personal jämväl vid till Boden förlagda *staber* och *anstalter*». Chefen för generalstaben synes, av nämnda yttrande att döma, ansett det som naturligt, att samtliga officerare och underofficerare med vederlikar vid till Boden förlagda truppförband skulle komma i åtnjutande av den ifrågasatta förmånen.

I sitt den 15 juni 1928 avgivna utlåtande i ärendet har kungl. arméförvaltningens civila departement bland annat anfört följande.

»Järnvägsstyrelsen har däri upptagit den bestämmelsen, att nu ifrågavarande förmån skulle tillkomma *'officerare och underofficerare med vederlikar vid till Boden förlagt truppförband* jämte deras hustrur och sådana hemmavarande barn, som icke fyllt 18 år'.

Av nu föreliggande remiss synes emellertid framgå, att förmånen skulle inskränkas till att avse officerare och underofficerare med vederlikar vid Norrbottens regemente, Norrbottens artillerikår och Bodens artilleriregemente samt deras familjemedlemmar. Då av ovannämnda uttalanden av försvarsrevisionen ävensom i härordningspropositionerna till 1924 och 1925 års riksdagar icke kan anses framgå, att förmånen skulle begränsas till beställnings- (befattnings-) havare med familjemedlemmar allenast vid de tre så kallade passagetruppförbanden i Boden, kan departementet icke underlåta att för sin del ifrågasätta, huruvida icke järnvägsstyrelsens förslag i nu berörda hänseende i huvudsak må vinna fastställelse. Ett beslut i sådan riktning synes så mycket mera rättvist och billigt, som de beställningshavare på staterna för Norrlands dragonregemente, för officerare m. fl. vid fortifikationen samt för intendenturkåren, vilka placeras vid truppförband i Boden, i regel behålla sin placering minst lika lång tid som den vartill passagetiden i Boden fastställts för de officerare och underofficerare, vilka enligt brevet den 13 januari 1928 kunna bliva tvångsförflyttade till något av de tre passagetruppförbanden i Boden.»

Departementet synes av ovanstående utlåtande ansett det själfvallet, att även officerare och underofficerare, vilka tvångsförflyttas till något av de tre passagetruppförbanden, böra komma i åtnjutande av här ifrågavarande förmån.

Vidare anförde departementet.

»Med uttrycket 'i Boden förlagda truppförband' synes det enligt departementets mening vidare icke kunna anses vara avsett, att från förmånen skulle uteslutas vare sig de på staterna för generalstaben, för artilleriets fabriker och tyganstalter, för officerare m. fl. vid fortifikationen och för intendenturkåren uppförda beställningshavarna, vilka utan att hänföras till något truppförband, placeras vid vissa staber, vid Bodens tygstation eller vid intendenturförrådet

i Boden, eller de beställningshavare, som äro uppförda på staterna för arméfördelningsstaber, i vad avser militärbefälet för övre Norrland, för kommandantskapet i Boden och för polispersonalen därstädes. I likhet med chefen för generalstaben hemställer alltså departementet, att förslaget ändras så, att förmånen i fråga må tillkomma även beställningshavare vid staber, formationer och anstalter i Boden.

Departementet framhåller vidare, att »uttrycket 'officerare och underofficerare med vederlikar vid truppförband i Boden' bör undergå sådan jämkning, att det tydligt framgår, att det är avsett, att under bestämmelsen skola vara hänförliga icke blott ordinarie beställningshavare på stater, som utslutande upptaga personal i Boden, utan även dels vid truppförband, staber, formationer och anstalter för viss tid i Boden placerade ordinarie beställningshavare, uppförda på sådana stater, vilka omfatta personal, som är avsedd att tjänstgöra på olika orter inom landet, dels ock innehavare av det flertal befattningar, som enligt gällande organisation äro avsedda att uppehållas av pensionerade beställningshavare, men i vilka på grund av gällande bestämmelser placeras beställningshavare på övergångsstat.»

Att vid frågans behandling i huvudsak taga hänsyn till säkerställandet av personalbehovet i Boden, och att sålunda från förmånen utsluta personal, som på grund av gällande bestämmelser är skyldig att underkasta sig tjänstgöring därstädes, anse vi icke med billighet och rättvisa överensstämmande. Vid frågans behandling synes oss däremot av motionärerna påpekade svåra tjänstgörings- och klimatiska förhållanden i Boden böra tillmätas den största betydelsen.

Med instämmande i de av chefen för generalstaben och kungl. arméförvaltningens civila departement enligt ovan framförda synpunkterna, få vi tillstyrka motionärernas hemställan.

Stockholm den 22 februari 1929.

M. Giron.

Aug. Almroos.